

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din (za ino-
zemstvo: 210 din), za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din. Tedenska
izdaja za celo leto 50 din.
Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ulica 23. Tel.
25-52. Uprava: Gregor-
čičeva ul. 27. Tel. 47-61.
Rokopisov ne vračamo. —
Račun pri pošti hranil-
nici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaia vsak ponedeljek,
sredo in petek

Ljubljana, sreda 10. avgusta 1938

Cena posamezni
številki din 1'50

Honorirajte do- bro voljo ljudi!

Kdor hodi z odprtim in objek-
tivnim pogledom po številnih raz-
stavah, ki se prirejajo v vedno več-
jem obsegu po vsej Sloveniji, ta
se mora čuditi požrtvovalnosti
prirediteljev teh razstav. Silno
mnogo gradiva je zbranega na teh
razstavah, vse gradivo lepo ure-
jeno in navadno tudi pojasnjeno s
številnimi in lepimi diagrami, sli-
kami ali kartami, da dobi celo po-
vršen gledalec neki pojmi o vsej
prireditvi. Vse to pa je delo ne-
znanih ljudi, ki za vse svoje ko-
ristno in požrtvovalno delo ne do-
be nobene nagrade in ki dostikrat
niti ne doživijo potrebnega moral-
nega priznanja.

To pa je napačno, ker se mora
zgoditi, da bodo ti ljudje izgubili
veselje do dela, kajti tudi naj-
večja dobra volja ima svoje meje.
Zato treba dobro voljo ljudi ho-
norirati vsaj v tej smeri, da ljudje
vidijo uspešnost svojega dela, da
se zaradi njih požrtvovalnosti ven-
darle počasi uresničuje to, za kar
so zastavili svoje sile. Če se že
osebno ne izplača delo za celoto,
naj imajo ljudje vsaj to zadošče-
nje, da vidijo, da zaradi njih dela
celota napreduje. To je pač naj-
manjše zadoščenje, do katerega
ima pravico vsak, kdor nesebično
in požrtvovalno dela za napredek
celote.

Ne pričakujemo seveda, da bi
tako drugi dan po otvoritvi raz-
stave že bili vidni prvi pozitivni
in realni uspehi razstave. Toda
vsaj na neki način se mora prire-
diteljem razstave dokazati, da se
njih dobra volja ceni. Če n. pr. raz-
stava dokaže s zanesljivimi števil-
kami, kako trpi ves kraj, ker se
neko javno delo ne izvrši, potem
je treba vsaj povedati, da se je
ta opomin slišal, da opozorilo raz-
stave ni bilo zaman.

Sedanja mariborska razstava
»Maribor od 1918. do 1938.« je tak-
šnih opozoril vse polna. Razstava
kaže, kako so ljudje vedno storili
svojo dolžnost, se nikdar ustrašili
tvegati zaradi narodnih idealov tu-
di zaporne kazni, če se je apeli-
ralo na njih požrtvovalnost in do-
bro voljo. Nadalje kaže razstava,
kako mnogo je napredoval Mari-
bor zaradi te vedno žive iniciative
svojih ljudi. Seveda pa kaže raz-
stava tudi, kako marsikatera po-
trebna stvar ni mogel Maribor
izvesti, ker ni dobil one javne pod-
pore, ki jo je potreboval. Kako še
vse večji bi bili doseženi uspehi,
če bi bila ta pomoč vsaj nekoliko
večja!

In kakor mariborska razstava,
tako kažejo to tudi vse druge raz-
stave v Sloveniji. Dostikrat ni tre-
ba nič drugega, kakor da se od-
pravi zastarelo predpis in že je
ljudem pomagano. Vsaj ta pod-
pora bi se morala ljudem pač ved-
no dati! A niti te se vedno ne da,
kar zlasti čutijo naši izvozniki,
trgovci in tudi kmetovalci.

Vse razstave so plod vestnega
dela in požrtvovalnega truda. Ka-
ko dostikrat pa se zgodi, da si
oficialni zastopniki oblasti komaj
ogledajo to delo in da si le na
hitro ogledajo razstavo. Tako do-
stikrat prireditelji razstav nimajo
niti tega zadoščenja, da bi vzbudi-
lo njih delo vsaj nekaj pozornosti.
Seveda to ne velja za vse
predstavnikove oblasti, toda dosti-
krat se zgodi, da se vzame pre-
malo časa za ogled razstav.

Treba upoštevati, da je večina

razstav plod prostovoljnega dela
in da se more lepega dne zgoditi,
da se bodo prireditelji tega dela
naveličali. Kdo pa bo potem pri-
rejal te razstave? A kar je še va-
žnejše: kdo pa bo potem dal po-
trebno iniciativo za ukrepe, ki

morejo dvigniti gospodarsko, so-
cialno in kulturno stopnjo posa-
meznih krajev in vsega našega
naroda.

Dobro voljo ljudi je zato treba
honorirati, da bodo ljudje videli,
da se njih delo ceni, da se njih

opozorila slišijo tudi na odloču-
jočih mestih, da torej njih trud ni
bil zaman. Potem bodo delali z
novim veseljem in storili še več
ko doslej in vsa celota bo imela
od tega koristi. Že iz egoizma tre-
ba honorirati dobro voljo ljudi!

državah bi se morali stalno izpre-
minjati, če bi bila postavitve takš-
nega programa sploh mogoča. Za-
to ne bi ustrezal takšen načrt in-
teresom gospodarskih ljudi, ki
hočejo, da se doseže vsaj skromna
stabilnost in gotovost, ker druga-
če nimajo nikake količnejše zanes-
ljive podlage za svoje kalkulacije.

Zahteva, da se tudi pri nas po-
stavi gospodarski načrt, ni nova
ter izhaja iz vedno istih pobud
in ljudi. Mnogi zahtevajo ta načrt
iz političnih ali celo demagoških
razlogov, ne da bi sami ve-
deli, kakšen naj bi ta načrt
v resnici bil. Posamezne gospo-
darske skupine pa so zahtevale
navadno le okvir gospodarskega
načrta, da bi se v tem okviru upo-
števale njih želje in potrebe.

V kolikor je naša industrija
zahtevala takšen gospodarski na-
črt, je večinoma mislila na na-
slednje: Industrija vse težje pre-
naša bremena, ki jo najbolj obre-
menjujejo in ki večinoma izhajajo
iz pomanjkanja jasno določene
črte vladne produkcijske politike,
ki ne ve, če naj izvaja ali samo
kmetijsko politiko ali pa poleg
nje tudi industrijsko. Če bi vlada
v pravem času s sodelovanjem za-
interesiranih organizacij postavila
samo določena načela, ki bi se
morala upoštevati pri urejanju
odnošajev med posameznimi go-
spodarskimi panogami, bi prav-
gotovo prišlo do jasnejših pojmov.
Krparije pa se niso mogle spravi-
ti v sklad s potrebami gospodarskega
življenja. Če nemška vlada
pospešuje nacionalne proizvodjalne
sile v državi, s svojimi davčnimi
in socialnimi ukrepi pa skuša iz-
enačiti prevelike razlike v dohod-
kih državljanov, potem se tu ven-
darle opazajo določeni cilji ideo-
logije, ki hoče izvajati nar. socia-
lizem s pomočjo gospodarske poli-
tike, pa čeprav ni mogoče trditi,
da bi obstojalo do zadnjih podrobnosti
izdelan gospodarski pro-
gram, razen stremljenja, da se vse
postavi v službo narodne obram-
be. Pri tem more danes Nemčija
več ali manj kontrolirati vso pro-
izvodnjo v državi in s svojo dobro
upravo tudi regulirati trg.

Naša uprava pa za zapadno
močno zaostaja. Poleg tega se
daje pri nas primat politiki in
zvezam pred strokovnostjo, da bi
se tudi v dosti bolj ugodnih raz-
merah težko pravilno izvajal go-
spodarski načrt. Poleg tega pa ni-
ti ne vemo, niti ne moremo vedeti
za osnovne načrte gospodarske
politike, ki jo hoče izvajati vlada.
Zato se nam dostikrat pripeti, da
moramo ugotavljati razna na-
sprotja med različnimi njenimi
ukrepi zlasti v fiskalnem oziru.
Tako se n. pr. pri pivu zaradi
pretiranega fiskalizma zmanjšuje
potrošnja in s tem tudi dohodki
fiska. Ali se uvajajo nakrat ve-
lika socialna bremena, ki zelo
obremenjujejo proizvodnjo, ne da
bi se kaj storilo za razbremenitev
proizvodnje.

Zato se mora želja gospodar-
skih ljudi po gospodarskem na-
črtu tolmačiti predvsem kot že-
lja, da se z njim omeje etatistični
ukrepi, da se prepreči izdajanje
novih, neekonomičnih in nepra-
vičnih izvajanj veljavnih zakonov.

Vsekakor pa se mora pri kon-
kretiziranju gospodarskega pro-
grama računati z naslednjimi či-
njenicami, ki niso v korist indu-
strije, te so: krepitev etatizma,
krepitev kmetijstva in njegovega
vpliva, nacionalizma, državne ob-
rambe, ker smo mi še daleč

Stanje gospodarstva in gospodarski načrt

z referata g. Čurčina, gen. tajnika Centrale
industrijskih korporacij

Že na prejšnjem občnem zboru
smo ugotovili, da se letos opaža
na svetu počasnejši ritem v raz-
voju konjunktura ter da se opa-
žajo celo prvi znaki verjetne de-
presije. Kakor smo že enkrat ugo-
tobili, niso mogli oboroževanje,
umetni ukrepi in druga neproduk-
tivna dela, ki so poleg spekulativ-
nega dviga cen prehodno povečale
gospodarsko delavnost, popraviti
to, kar stalno podira politika na
svetu, zlasti pa politika v Evropi.
Vsa ta umetna sredstva niso mo-
gla zagotoviti niti naravnega in
skladnega povečanja proizvodnje
niti harmoničnega gibanja cen, ni-
ti bolj svobodnega kroženja blaga,
kapitla in ljudi, brez česar se
normalna prosperiteta ne more
niti zamisliti, še manj pa doseči.

V normalnih časih so proizvo-
dnja, cene, promet, mezde, število
prebivalstva itd. v nekem razmer-
ju. V kritičnih časih se to raz-
merje podere, nakar se skuša z
raznimi prikritimi sredstvi to
stanje ozdraviti, v resnici pa vsa
sredstva samo še povečujejo mot-
nje. Vsekakor je paradokso, da
države, ki vodijo to slabo politiko,
delajo vse mogoče, da paralizirajo
ali vsaj ublažijo slabe posledice te
svoje politike, namesto da bi jo
spremenile. Na ta način nastajajo
gospodarske krize, proti katerim
se skušajo države boriti vsaka za
sebe ali pa skupno kakor dokazuje
načrt U. S. A. za mednarodno kon-
trollo begajočega kapitala. Toda ka-
pital ne bega po svetu, ker bi že-
lel begati, temveč ker ga goni po
svetu politična negotovost. Tako
se na eni strani žaga deska, da
bi se na drugi strani podaljšala.

Če tako delajo zasebna podjetja,
morajo navadno likvidirati z iz-
gubo. Kadar pa to delajo države,
prisiljujejo kapitale, ne da bi ti
začeli investirati, temveč da se se-
lijo, škodo, ki nastaja zaradi tega,
pa nalagajo države na gospodar-
ske ljudi in gospodarska podjetja,
katerih rentabilnost tako stalno
pada, nadalje pa tudi na vse drža-
valjane, katerim odvzemajo zna-
ten del njihovih dohodkov v obliki
raznih davkov ter na vse potroš-
nike, ki morajo plačevati vedno
višje cene, da se zato njih pla-
čilna moč stalno zmanjšuje. Isto-
časno pa države s svojim etati-
stičnim poseganji vedno bolj pro-
dirajo v že itak razredčeno zaseb-
no iniciativo ter delajo na umeten
način konkurenco zasebnim pod-
jetjem, ki seveda ne morejo de-
lati tako poceni. Takšno stanje
stvari mora polagoma pripeljati ne
v prosperiteto, temveč v depresijo
in gospodarsko krizo, katere zna-
ki se navadno pokažejo najprej v
U. S. A., katerim dela priliv in
odliv begajočega kapitala največje
preglavice ter tako kritično stan-
je, kakršno je povzročilo l. 1929.
ustanovitev New Deala, kasneje pa

tudi povod bojem med vlado in
velekapitalom. Dejansko so napori
U. S. A. za obnovo prosperitete
propadli. Žrtve državne blaginje
so sicer dvignile mezde in plače,
zaželeno povečanje kupne moči ši-
rokih slojev pa se je zaradi dviga
cen izjalovilo.

Zato je za evropske dežele zla-
sti važno, če bo Amerika, kjer dvig
brezposelnosti, zadolžitev ter po-
ravnav napovedujejo novo gospo-
darsko depresijo, ostala še nadalje
nevtralna in samo mirno gledala,
kako ji druge države delajo teža-
ve, ali pa bo opustila politiko nev-
tralnosti ter tudi sama pomagala,
da krene svetovna politika v bolj
mirne vode. Američani so vedno
pripravljeni, da menjajo svoje
doktrine, če to življenje zahteva.
Tako so opustili celo Monroeovo
doktrino in vstopili v svetovno
vojno, nato pa zopet osvojili po-
litiko popolne nevtralnosti. Poleg
izjav predsednika Roosevelta in
Hulla o zapuščenju te nevtralno-
sti napovedujejo njih bolj aktivno
politiko tudi oboroževanje, njih
zanimanje za vse evropske proble-
me ter sporazum z Vel. Britanijo
v smislu Pascalovih zahtev, da bo-
di vse pravično močno, vse močno
pa pravično. To sporazumevanje
daje evropskim državam zaupanje
v večjo politično varnost.

Za srednje in male države pa
je najbolj aktualno, kako bi se
jim bolj usposobile, da bi postale
sodelavke velikih držav. Čim večja
je njih sposobnost, tem večja je
tudi vrednost in vabljalnost njih
sodelovanja. Napačno je mnenje,
da zadostuje, če se nakopiči vojni
material, ker bi se v primeru voj-
ne zelo hitro potrošil. Trajno
vrednost pa ima za vojsko in vo-
jno sposobnost dobro organizirana
industrija, ki more v miru in v
vojni služiti ne le zasebnim, tem-
več tudi političnim ciljem velikih
držav. Za vsako teh manjših držav
je zato razvoj industrije važen tu-
di s stališča narodne obrambe.

Nastaja vprašanje, kako naj se
razvija industrija, da bo njen raz-
voj čim bolj v skladu z gospodar-
sko strukturo dežele, z naravnimi
pogoji njene zemlje, s konsumno
silo njenega prebivalstva, z nje-
nim izvozom ter z interesi vseh
pokrajin.

Pojem gospodarskega načrta

se je sčasoma spremenil. V bolj
enostavnih časih je bil ta pro-
gram določen z vprašanjem, katere
gospodarske panoge je treba naj-
bolj pospeševati, da bi bilo to v
skladu s potrebami domače potroš-
nje ter onimi izvoza. V tej dobi
so vodile države z močno indu-
strijo industrijsko politiko, druge
pa kmetijsko. Po vojni je bilo to
načelo potisnjeno nazaj, ker je po-

stalo poleg notranje potrošnje in
izvoza važno tudi vprašanje, ka-
ko povečati vojno sposobnost dr-
žave. To načelo je nastalo na pod-
lagi izkušenj v vojni ter zaradi
politične negotovosti ter se ni ozi-
ralo na naravne pogoje, temveč
je gledalo le na to, da se poveča
mešana proizvodnja in etatizacija.

Poleg tega pa je vedno močnej-
še socialno gibanje, da se ne samo
delavcem, temveč vsem revnim
slojem zboljšajo življenjski pogoji
in preprečijo zlorabe velekapita-
la ter bolje razdele bogastva po
svetu, še povečalo stremljenje po
vedno večji etatizaciji, ker so se
države s socialnimi ukrepi posta-
vile kar na čelo vsega socialnega
gibanja. Do konkretnega progra-
ma pa je prišlo samo v totalitar-
nih državah. Izvajanje gospodar-
skega načrta ali programa je v teh
državah tudi lažje, ker se vsa ob-
last nahaja v rokah enega človeka
ali majhne skupine ljudi. Celotno
v teh državah pa se spreminja ta
načrt z ozirom na politične cilje,
ki jih ima vlada v dotični državi,
dočim se etatizem vedno bolj širi,
zasebna iniciativa pa vedno bolj
prehaja pod diktat oblasti. V teh
državah se torej more postaviti
gospodarski načrt, malo verjetno
pa je svobodno sodelovanje z za-
sebnimi iniciativami. Te države pa bo-
do delale tudi na to, da povečajo
čim bolj svoj vpliv tudi na druge
države, ker je skoraj nemogoče
uravnovesiti gospodarsko struktu-
ro ene države v tej meri, da bi se
mogla odreči sodelovanju z dru-
gimi državami.

Zato se morajo previdno preso-
jati statistični in drugi podatki,
ki naj dokažejo gospodarsko ko-
ristnost teh načrtov. Kar se tu
prikrije v bilancah ter v stroških
za življenje, se pojavlja v državnih
proračunih, ki so v teh drža-
vah neprimerno večji in katere iz-
datke morajo na vse zadnje po-
kriti edinole gospodarski ljudje.
Tako n. pr. bi mogle sintetične
surovine izdelovati tudi druge
države, ker ni to izdelovanje ni-
kaka tajnost več. Ker pa so sinte-
tične surovine drage in manj
ekonomične ko naravne, jih izde-
lujejo samo države, ki nimajo za-
dosti deviz za nakup surovin v
tujini ali pa iz drugih političnih
ozirov. Z ozirom na posebne raz-
mere je izvajanje gospodarskega
načrta v teh državah celo potrebo-
no.

Mnogo težja je postavitve go-
spodarskega načrta v državah,
kjer si interesi posameznih go-
spodarskih panog nasprotujejo in
kjer se tu ne morejo z diktatom
presekat in kjer se morajo upo-
števati tudi interesi in ukrepi
drugih držav, s katerimi so te
države v mnogo bolj ozkih zvezah
kakor pa totalitarne države. Do-
ločbe gospodarskega načrta v teh

od švicarskega gesla: eden za vse, vsi za enega.

Mnogi gospodarski ljudje so zahtevali tudi postavitev gospodarskega sveta, ki bi moral biti sestavljen iz zastopnikov industrije, kmetijstva, obrta, trgovine, delavcev in potrošnikov, ki pa imajo vsi več ali manj nasprotno interese. V takšnem gospodarskem svetu bi se zato razvila brezkončna debata o problemih, glede katerih si danes niso na

jasnem niti strokovnjaki. Manj težko bi bilo imenovanje manjših svetov, ki bi bili bolj homogeni. Najboljše pa bi zaenkrat bilo, če bi se vzdrževale dobre zveze med ministrstvi, zakonodajnimi telesi in posameznimi organizacijami in da bi se dokumentirane želje teh tudi upoštevale. V tem primeru bi mogli zastopniki naše industrije bolj uspešno ko dosedaj braniti interese industrije. Seveda pa bi morali bolj ko dosedaj

in pravočasno dati svoji organizaciji vse potrebne podatke na razpolago. Preden pa se obrnejo na oblast, bi morali najti kompromis znotraj svoje organizacije, ker bi bile v tem primeru njih žrtve mnogo manjše kakor pa one, ki bi jih morale prenesti, če bi oblasti nadomestile neko zasebno iniciativo z državno ustanovo.

Vlada naj da podnet industriji, ni pa treba, da je sama v njej zainteresirana!

bile navedene v resoluciji zadnjega občnega zbora Centrale industrijskih korporacij kraljevine Jugoslavije z dne 13. aprila 1938., od katerih smatra kot najbolj nujne naslednje zahteve:

II.

Predpostavljajoč, da je kr. vlada za mešano industrijsko in agrarno proizvodnjo in z ozirom na zahtevo ministrstva za trgovino in industrijo, da navedejo industriji temeljne črte industrijskega programa, prosimo kr. vlado, da povzroči, da se skliče v ministrstvu za trgovino in industrijo anketa zastopnikov industrijskih korporacij ter zainteresiranih resorov. Za to anketo bi Centrala industrijskih korporacij predhodno in v sporazumu z industrijskim oddelkom omenjenega ministrstva pripravila ves potrebni material.

III.

Da se novelira uredba o plačevanju skupnega davka po proizvajalcih v primeru prodaje blaga po podružnicah ali drugih interesnih skupinah v smislu predloženih predlogov Centrale industrijskih korporacij ter s ciljem, da se plačilo skupni davek z ozirom na odškodnino, ki dejansko pripada proizvajalcu.

IV.

Da se skupni davek na uvoz strojev, ki se ne izdelujejo v državi zaradi pospeševanja modernizacije in racionalizacije naše proizvodnje zniža od 8 na 25 %, če uvažajo te stroje že obstoječa podjetja.

V.

Da se spremene določila uredbe o skupnih banovinskih trošarinah po predlogih Centrale industrijskih korporacij (n. pr. glede obutve, odeje, tehnične očetne kisline itd.).

VI.

Da se izda uredba o potrjevanju občinskih in mestnih proračunov — in da se pri tem upošteva načrt Centrale industrijskih korporacij — ter na podlagi sedanjega pooblastila v finančnem zakonu.

VII.

V svrhu čim bolj uspešne elektrifikacije države naj se izda:

1. čim prej uredba z zakonsko močjo o elektrifikaciji države, ki bi ustrezala našim razmeram ter spoštovala pridobljene pravice.
2. Državna, banovinska in občinska trošarina na električno energijo naj se čim prej odpravi.

VIII.

Prosimo kr. vlado, da začne reševati vprašanje industrijskega kredita s sodelovanjem industrijskih korporacij, pri čemer se mora gledati na to, da se kapital iz javno-pravnega zavarovanja, ki v pretežni meri izvira iz industrije, zopet vračajo industriji v obliki dovoljenih kreditov.

IX.

Prosimo kr. vlado, da ritem socialnih ukrepov prilagodi ritmu našega gospodarskega razvoja, za primerno izvajanje veljavnih socialnih zakonov pa naj se služba inšpekcije dela usposobi, da bo mogla opravljati svojo zakonito dolžnost tako v zadovoljstvo delodajalcev ko delavcev.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 3. avgusta objavlja: Uredbo o vplačevanju naknadnih vlogov ob prestopu iz druge v državno službo — Pravilnik za izvrševanje uredbe o drž. cestnem fondu — Pravilnik o upravljanju državnega cestnega sklada — Razveljavitev prepovedi uvoza zajcev in drugih glodavcev iz Turčije — Odločbo ministrskega sveta o spremembi št. 171: uvozne carinske tarife (uvoz surove nafte) — Določbo za podeljevanje banovinskih brezobrestnih posojil za obnovo vinogradov.

Politične vesti

Dr. Maček je odklonil predlog beograjske združene opozicije, da se korigira deklaracija združene opozicije iz oktobra lanskega leta v tem smislu, da se zahteva po reviziji ustave odloži do kraljeve polnoletnosti. Tako poroča sara-jevska »Jugoslovenska pošta«.

Romunska vlada je izdala pravilnik novega gen. komisariata za nar. manjšine. Po tem pravilniku so vsi romunski državljani pred zakonom enaki brez oziroma na različenost plemena, vere ali jezika. Vsi državljani Romunije imajo tudi popolnoma enake državljan-ske pravice in dolžnosti. Narodne manjšine morejo zato uporabljati svoj jezik v zasebnem življenju in na oblastveno dovoljenih shodih. Kjer je odstotek narodne manjšine močan, se more dovoliti upo-raba jezika narodne manjšine tudi na sodiščih.

Lord Runciman je bil v nedeljo povabljen na lov od grofa Kin-skega ter prebil nedeljo v krogu čeških aristokratov. V torek je obiskal lord Runciman min. pred-sednika dr. Hodžo ter se z njim razgovarjal o metodi, kako se naj vodijo pogajanja med obema ta-boroma. Sodelavci lorda Runcima-na pa so se sestali z zastopniki sudetskih Nemcev. Vse kaže, da je v angleških krogih že popolnoma prodrla prepričanje, da se more vprašanje sudetskih Nemcev rešiti edino v okviru češkoslovaške države.

Ameriški veleposlanik v Berlinu Wilson je prišel v Prago, kjer je imel številne sestanke z vodilnimi politiki, da bi se do dobra informiral o notranje-političnem polo-žaju na Češkoslovaškem ter potem predložil obširen referat svoji vladi.

Italijanski listi pišejo, da se ne bodo začela pogajanja med Fran-cijo in Italijo za sklenitev spora-zuma, dokler ne bo Francija po-polnoma zaprla pirenejske meje.

Nemška vlada je na letošnje orožne vaje vpočlikala 1.350.000 rezervistov. Vsi ostanejo pod orož-jem najmanj 2 meseca. Če ne bi vpočlikani kmetje mogli končati žetvenih del, jim bodo pomagali pomožni delavci, katere jim bo po-slala nemška vlada. Vpočlik tako nenavadno velikega števila rezervi-stov je vzbudil po svetu največjo pozornost.

Nemški in italijanski veleposla-nik sta obiskala v soboto japo-nskega zun. ministra ter mu nujno svetovala, da Japonska ne začne vojne z Rusijo, ker je sedanjí čas za to vojno zelo neprikladen. Ne Italija, ne Nemčija ne bi mogla Japonski nič pomagati, ker je Nemčija preveč zaposlena s češko-slovaškim vprašanjem, Italija pa s sredozemskim in afriškim. Nastop obeh poslanikov je napravil v To-kiu zelo močan vtis ter je bil raz-govor japonskega veleposlanika v Moskvi z Litvinovim že pod vtisom tega nastopa.

Vojna napetost med Japonsko in Rusijo je povzročila silen padec te-čajev japonskih državnih papirjev ter velik nakup zlata. Samo na londonski borzi je bilo pretekli te-den nakupljeno zlata za 13,5 mili-jona funtov.

General Araki je izjavil, da ni izključeno, da se bo z Rusijo po-ravnal mirno. Če pa bi sovjeti še nadalje izživali, potem je seveda vojna neizbežna. Mi se vojne ne bojimo, je dejal general Araki, in moremo vojno voditi tudi na dve fronti.

Znova poročajo listi, da sta Sta-lin in Litvinov proti vojni in da je za vojno edinole general Blücher. Radovedni smo le, kako more biti po iteh vesteh Stalin neomejen diktator Rusije, če pa more ge-neral Blücher kar na svojo roko začeti vojno.

Boji za Cangkufeng se nadalju-jejo. Posebno odločno sodelujejo v teh bojih ruska letala in ruska artilerija. Japonci so zbrali na tem kraju že celo divizijo vojaštva. Ka-ko silno so ti boji, se vidi iz japo-nskega uradnega poročila, ki pravi, da je samo en dan bilo v teh bojih ubitih 200 japonskih in 1500(?) ruskih vojakov. Sovjetske čete so tudi na drugih mestih pre-stopile korejsko in mandžursko mejo. Upanje, da bi se boji loka-lizirali na Cangkufeng je vedno manjše.

Pod vodstvom maršala Cangka-j-seka so začeli Kitajci v treh kolo-nah prodirati ob reki Jangce. Ki-tajci so dosegli znatne uspehe, kar je deloma tudi posledica grozeče vojne med Rusijo in Japonsko. Ja-ponci so namreč morali znatne od-delke vojske poslati v Mandžurijo.

Cetam gen. Franca se je posre-čilo, da so ustavili republikansko ofenzivo pri Ebru. Pri tem so ujeli mnogo republikanskih vojakov, ki se niso mogli več umakniti nazaj čez reko.

Ustanavljanje in pospeševanje industrije

Referat gen. tajnika Zl dr. Adolfa Golie na občnem zboru CIK na Bledu

Izven vsakega dvoma je, da mo-ra državno-gospodarska politika bistveno vplivati na poslovanje in razvoj gospodarstva v državi in prav posebej na poslovanje, raz-voj in uspevanje industrije. Sled-nje velja še v prav posebni meri za našo državo, katere gospodar-stvo je imelo še do pred kratkim izrazito agrarni značaj ter se je začelo šele v povojni dobi gibati v pravcu stalne krepitve lastne in-dustrijske proizvodnje. Tako je bila državni gospodarski politiki postavljena težka naloga a od pravilne rešitve te naloge je bil v znatni meri odvisen nadaljnji razvoj našega narodnega gospo-darstva.

Že v prvih povojnih letih so se na vplivnih mestih pojavila strem-ljenja, ki razvoju industrije v onih delih države, ki leže blizu držav-ne meje, niso bila naklonjena. Ta-krat so šli celo tako daleč, da se je zahtevala preselitev vseh važ-nejših industrijskih obratov in nji-hovega delavstva v notranjost dr-žave. Takrat je Zveza industrijecev dvignila svoj glas ter je na izredni skupščini dne 15. januarja 1926. slovesno protestirala proti taki demontažni politiki. Ta naš pro-test je vzbudil splošno pozornost ter tudi ni ostal brez učinka. V naslednjih letih so se ustanovila baš v Sloveniji mnoga nova indu-strijska podjetja, a že obstoječi obrati so se deloma razširili in mo-dernizirali. Toda pri tem se je vedno znova pojavljal problem bli-žine državne meje in vedno znova smo morali odločujoča mesta pre-pričevati, da spada industrija tja, kjer so naravni pogoji za njeno uspevanje ter da je narod v Slove-niji kot agrarno pasivni deželi na-vezan na zaslužek v industriji.

Svojčas se je smatrala industri-ja kot prosta obrt. Vsakdo je bil upravičen brez vsakršne oblast-vene koncesije ustanoviti poljubno industrijsko podjetje. Bil je zgolj zavezan ustanovitev industrije prijaviti oblasti ter izpolniti pogo-je glede tehnične opreme obratov. Danes je pravni položaj bistveno spremenjen. Za ustanovitev indu-strijskega podjetja, ki je važno za državno brambo, je potrebno pred-hodno dovoljenje ministrstva za trgovino in industrijo. Kot pod-jetja, važna za državno obrambo se smatrajo v smislu izdanih pred-pisov s prav redkimi izjemami vsa industrijska podjetja. Ustan-o-vitev novih industrij je torej na-čeloma odvisna od dovoljenja, ki ga izda ministrstvo za trgovino in industrijo po prostem preudarku ali pa tudi ne izda.

V praksi se je pokazalo, da mi-nistrstvo za trgovino in industrijo pri reševanju takih prošenj ne po-stopa po enotnih v naprej določe-nih smernicah.

Gospod predsednik Avgust Pra-protnik je na zadnjem Centralnem zboru dne 13. aprila t. l. v Beo-gradu opozoril na nevdružno sta-nje, ki vlada v tem pogledu ter že nakazal glavne smernice za pra-vilno obravnavanje problema in-dustrializacije. Napačno bi razu-meli dotična izvajanja predsedni-ka Praprotnika, ako bi v njih vi-

deli zahtevo po splošnem načrt-nem gospodarstvu. Zavedamo se, da ne smemo delati nobenih opas-nih in nepotrebnih eksperimentov. Na drugi strani je pa jasno, da mora ministrstvo za trgovino in industrijo, čim mu je po zakonu pridržana tako rekoč izključna pravica za dovoljevanje ustanovit-ve novih industrijskih podjetij, pri tem postopati po določenih smernicah. Ne gre za določitev splošnega gospodarskega progra-ma, ki naj urejuje ves problem proizvodnje, tako agrarne kakor industrijske, pa tudi ves trgovinski promet v notranjosti države, ka-kor tudi v inozemstvu. Tako da-lekosežno poseganje države v go-spodarstvo ne bi bilo niti potrebno niti ne bi ustrezalo duhu našega državnega ustroja. Nam gre le za to, da se odredi točen načrt, po katerem naj se izgradi naša doma-ča industrija! Stvar državne indu-strijske politike je, da za daljšo dobo naprej določi, katere vrste industrije naj se ustanove v inte-resu našega nacionalnega gospo-darstva in katere vrste industrije naj se pri nas ne ustanovljajo, ker njihova ustanovitev ne bi bila v interesu našega narodnega gospo-darstva ter naše državne obram-be.

Določile naj bi se tudi enotne smernice o tem, če in v kateri meri naj se dovoli udeležba tuje-ga kapitala pri domačih industrijskih podjetjih.

Danes se vse te stvari obravna-vajo brez določenih smernic zgolj po prostem preudarku pristojnih oblasti. In vendar je jasno, da ta-ko važne odločitve ne bi smele za-viseti zgolj od prostega preudarka državnih funkcionarjev, katerim se zadeva dodeli v reševanje, tem-več naj bi se vse te zadeve obravnavale po določenem sistemu z izvajanjem za daljšo dobo naprej določene industrijske politike. Podjetnik, ki želi danes plasirati svoj denar v industriji, nima no-bene orientacije o tem, kateri in-dustrijski stroki naj se posveti, da bo deležen zaščite in podpore s strani državne uprave. Ni redek primer, da izvrši podjetnik obsež-ne in drage predpriprave za usta-novitev podjetja, pa se njegova prošnja za predhodno dovoljenje odkloni, verjetno iz načelnih raz-logov, o katerih pa širši krogi in-terestentov niso informirani. Zbog

pomanjkanja načrtne industrijske politike danes podjetnik, ki želi ustanoviti te ali one vrste indu-strijskega podjetja, tudi ne ve, če li sme računati s tem, da bo osta-la veljavna carinska zaščita ne-okrnjena.

Mnenja sem, da naj bi se o do-ločitvi programa za izgradnjo in-dustrije, razpravljalo na posebni anketi, katero naj bi sklicalo v to svrhu ministrstvo za trgovino in industrijo. Na tej anketi naj bi so-delovali poleg zastopnikov eksport-nih ministrstev in vojaške uprave tudi zastopniki vodilnih gospodar-skih korporacij in organizacij v državi. Predmet ankete naj bi bile te točke:

1. Katere industrije naj se v in-teresu državne obrambe na novo ustanovljajo in katere sedanje in-dustrije naj se razširijo.

2. V katerih krajevnih področ-jih naj se pospešuje ustanavljanje novih ter razširjanje že obstoječih industrij in to: a) iz socialnih raz-logov, b) z ozirom na razpoložljive domače surovine, c) iz državno-ob-rambnih razlogov.

3. Katere vrste industrij naj se ne ustanovljajo oz. ne razširijo, da se ne uničijo že obstoječa in konkurenčno zmogljiva podjetja, ki po svoji kapaciteti ustrezajo tako domači potrebi, kakor tudi izvoz-nim možnostim.

4. Stališče državne industrijske politike do državnih podjetij ter njihovi konkurenci privatni pod-jetnosti.

5. Razmerje državne industrij-ske politike do tujega kapitala.

Končno je omeniti še naslednje: Interesi industrije so tesno pove-zani z interesi poljedelstva. Naza-dovanje ali porast kupne moči po-ljedelca bistveno vpliva na poslo-vanje industrije, zlasti kolikor pro-izvaja ta za domači trg. Zato je nujno potrebno, da upošteva pre-udarna industrijska politika tudi interese poljedelstva. Smatram za umestno, da se na navedeni an-keti v zvezi s težkočami glede iz-voza poljedelskih proizvodov raz-pravlja tudi o možnosti dviga do-mače potrošnje poljedelskih pro-izvodov z večjo zaposlitvijo doma-čega delavstva ter s tujsko indu-strijo, ki je za obsežne pokrajine naše države (Slovenija, Dalmacija, Črna gora, Bosna in Hercegovina in Južna Srbija) neprecenljivega pomena.

Zahteve industrijecev

Resolucija, sprejeta na občnem zboru Centrale industrijskih korporacij

Na 21. rednem občnem zboru Centrale industrijskih korporacij kr. Jugoslavije na Bledu dne 4. avgusta je bila sprejeta po iz-črpnih referatih in temeljiti de-bati naslednja resolucija:

I.

Občni zbor, sklican z namenom, da industrialci povedo svoje želje in svoje predloge, je konstatiral ob priliki triletnice dela predse-dnika vlade dr. Milana Stojadino-vića, da je ta pokazal polno ra-

zumevanje za važnost našega go-spodarstva ko tudi polno smisla in srca za našo industrijo, ki je ena najpomembnejših činiteljev. Občni zbor prosi g. predsednika kr. vlade, da nadaljuje svoje delo v tej smeri ter da vpliva tudi na svoje sodelavce, da bi tudi oni svoje delo popolnoma prilagodili njegovim prizadevanjem ter upo-števali upravičene pritožbe in že-lje industrije.

Občni zbor apelira na kr. vlado, da gre na roko zahtevam, ki so

Denarstvo

Odlog plačil

je dovolilo kmetijsko ministrstvo naslednjim zadrugam:

Hranilnici in posojilnici na Dobri za dobo 6 let za dolgove, nastale pred 1. julije 1938. Obrestna mera za stare vloge 2 %.

Posojilnici in hranilnici v Moravcih se spremeni prejšnji sklep ministrstva o odlogu plačil v toliko, da velja obrestna mera za stare vloge 2 % in ne 2 in pol %.

Posojilnemu društvu za župnijo Sv. Lenart v Slov. goricih in sosedne župnije Sv. Barbara, Sv. Jurij in Sv. Rupert na dobo 6 let, za dolgove, nastale pred 22. februarjem 1938. Obrestna mera za stare vloge 2 %.

Posojilnici v Ribnici za dobo 6 let za dolgove, nastale pred 19. februarjem 1938. Obrestna mera za stare vloge 2 %.

Posojilnici in hranilnici v Železnikih za dobo 6 let od 22. februarja 1938. dalje. Obrestna mera za stare vloge 2 %.

Kmečki hranilnici in posojilnici v Gederovcih za dobo 6 let od 22. februarja 1938. dalje. Obrestna mera za stare vloge 2 %.

Posojilnici v Žužemberku je kmetijsko ministrstvo dovolilo, da obrestuje v bodoče stare vloge samo po 2 %.

Ameriška zlata podloga stalno narašča

Po ameriških uradnih podatkih je ameriška zlata podloga že narasla nad 13 milijard dolarjev. Nad polovico vsega zlata na svetu, celih 55 %, je v blagajnah ameriške emisijske banke.

Se koncem 1. 1934. so znašale ameriške zlate podloge le 8,238 milijonov dolarjev, 1. 1935. 10,125, 1936. 11,258, 1937. 12,760 in sedaj že 13,020 milijonov dolarjev.

Največ zlata pride v Ameriko iz angleških zlatih rudnikov, nato pa iz Kanade, Japonske, Meksike in Avstralije.

Stalno dviganje ameriške zlate podloge je naravna posledica aktivnosti ameriške trgovinske bilance.

Obtok francoskih bankovcev je presegel že 100 milijard frankov. Po zadnjem izkazu Francoske banke je znašal obtok bankovcev 101,1 milijarde frankov, zlata podloga pa 55,8 milijarde frankov.

O nemško-francoskem sporazumu se poročajo naslednje podrobnosti. Obrestna mera za Youngovo posojilo se zniža na 5 %. Ker znaša francoska tranša okoli eno tretjino, se znižajo obresti v celoti od 13,8 na 12,5 milijona frankov. Za

Dawesovo posojilo se zniža obrestna mera na 4 in pol odstotka, kakor je bila znižana angleškim upnikom. Glede posojila Zveze narodov in posojila mesta Dunaj je bil dosežen enak sporazum, dočim se bodo glede posojil, ki jih upravlja »Caisse Commune«, še vodila pogajanja.

Iz Berlina poročajo, da se bo v kratkem razpisalo novo nemško

notranje posojilo v višini 700 milijonov mark. Podpisniki tega posojila bodo uživali posebne ugodnosti.

Zlata podloga Švice je bila izkazana za 31. julija z 2785 milijoni šv. frankov. Devizna podloga se je povečala za 2,48 na 384,53 milijona šv. frankov. Obtok bankovcev se je povečal za 46,8 na 1.540,69 milijona šv. frankov.

„Samouprava“ odklanja tuja posojila

Vladna »Samouprava« v posebnem članku označuje kot neresnično vest, da bi nameraval oditi min. predsednik dr. Stojadinović v London, da bi tam dobil za Jugoslavijo podobno posojilo, kakor ga je dobila od Londona Turčija.

Ta vest je po zadržanju »Samouprave« tudi čisto napačna, ker nima Jugoslavija nobene potrebe po zunanjem posojilu.

Drž. finance so urejene in aktivne in torej Jugoslaviji ni potrebno zun. posojilo za ureditev drž. financ. **Pozicija dinarja** je vsa zadnja leta stalno čvrsta. Zlato kritje dinarja je celo večje, kakor pa predpisuje zakon. Tudi devizne podloge Nar. banke so tako velike kakor še niso bile ter je mogel fin. minister celo zmanjšati odsek deviz, ki jih morejo izvozniki ponuditi N. B. v odkup. Če se sploh more govoriti o intervencijah zaradi dinarja, potem le o intervencijah, da ne bi tečaj dinarja tako narastel, da bi bil v škodo našemu gospodarstvu. Za investicije si je na naravost genialen način priskrbel vlada domači kapital. Sedaj se pripravlja še 4 milijardno notranje posojilo, čigar uspeh je že popolnoma za-

gotovljen. Svoj investicijski program more Jugoslavija izvajati z lastnimi sredstvi.

Glede **zamenjave blaga** smo se prilagodili potrebam svetovnega trga. Pri tem se prizadevamo, da razvijemo svojo trgovino s čim več državami. Velik napredek naše trgovine z Anglijo to najbolj dokazuje. Ne novi krediti, temveč nove trgovinske pogodbe, ki bi odpravile izvozne ovire, so nam potrebne.

Čeprav pa nam tuja posojila niso potrebna, bi jih vendar radi sprejeli po pogojih, kakršni veljajo v velikih finančnih središčih. Poleg tega pa itak še ni prišel čas za odpravo prepovedi tujih posojil v velikih finančnih centrih. Po izjemnih pogojih pa Jugoslavija posojila odklanja.

Eno je, če hoče kapital investirati svoj denar tudi v Jugoslaviji, drugo pa je, če je pripravljena Jugoslavija ta kapital tudi sprejeti. Kdor torej hoče naložiti svoj denar varno, ta mora računati s pogoji, po katerih bi mogli sprejeti ta tuji kapital.

Tako vladna »Samouprava«, ki ji pa v vsem ne moremo pritrditi.

Izvoz pšenice

Vladna »Samouprava« razpravlja v uvodniku o letošnjem izvozu pšenice ter med drugim pravi:

Letošnja žetev pšenice se je sicer nekoliko zakasnila, a je po kvaliteti in kvantiteti odlična. Koliko bo preostalo pšenice za izvoz sicer še ni mogoče reči. Zaradi slabše letine koruze v južnih krajih ter visoke cene koruze je pričakovati, da proizvajalci v južnih krajih ne bodo pripeljali vse pšenice na trg. Vendar pa je računati s tem, da bomo mogli izvoziti okoli 40.000 vagonov pšenice.

Dosedaj smo si zagotovili kontingente s preferenčnimi pogoji za Nemčijo, Italijo in Češkoslovaško, v katere države bomo izvozili 25 do 26 tisoč vagonov. Ostanek bomo skušali izvoziti v druge države, seveda po svetovnih cenah. Dočim

velja pri nas pšenica po odredbi Prizada 160 din, je svetovna termenska cena za pšenico le 80 din, a bo še ta cena zaradi splošno dobre žetve ter zmanjšanja kupne moči velikega števila prebivalstva (vojna na Kitajskem), verjetno še popustila.

Prizadu je dala država 250 milijonov din obratnega kapitala, iz prejšnjih let mu je ostalo še okoli

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

130 milijonov, da bo imel Prizad zadosti sredstev, da izvozi 10 do 15 tisoč vagonov pšenice tudi po svetovnih cenah.

»Samouprava« nato zavrača očitke, kakor da bi bilo bolj pametno izvažati pšenico v Anglijo kakor pa v Nemčijo, ker plača Anglija vse v devizah. Toda Anglija nam ne priznava nikakih preferenc, naš mali posestnik pa ne more pšenice dajati po tako nizki ceni ko ameriški veleposesnik. Na podlagi sklenjenih trgovinskih pogodb bomo mogli svoj višek pšenice na tujih trgih zelo ugodno prodati.

Za boljše ceno pšenice bodo torej dobili žitnorodni kraji 250+130 milijonov din. Tako morajo še nadalje agrarno pasivni kraji podpirati agrarno aktivne. Le kako nadomestilo bodo dobili agrarno pasivni kraji?

Dobave - licitacije

Direkcija drž. železnic v Subotici sprejema do 13. avgusta ponudbe za dobavo jeklene pocinkane žice.

Strojni oddelek direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 17. avgusta ponudbe za dobavo elektromotorja za vrtilni tok; gradbeni oddelek pa do 16. avgusta ponudbe za dobavo raznega elektromateriala; kmetijskih in signalnih postavljalnih vzvodov, bločne verige, signalov ter barvopiscev.

Uprava Vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu sprejema do dne 16. avgusta ponudbe za dobavo jeklenih trakov za okvire; do dne 26. avgusta avtomobilskega in električnega materiala in grafičnih loncev; in do 27. avgusta za dobavo metel, ščetk, svinjske dlake, košar iz španske trstike ter bukovih obodov za ščetke.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 17. avgusta ponudbe za dobavo masti za jamske vozčke.

Direkcija drž. rudnika v Banja Luki sprejema do 18. avgusta ponudbe za dobavo pisalnega stroja z latinico in cirilico.

Hydrografski institut mornarice v Splitu sprejema do 19. avgusta ponudbe za dobavo raznega materiala za reprodukcijo (bencin, petrolej, olje, papir, svinčniki, vrvice, barve in dr.).

Artilerijsko-tehnični zavod mornarice, Lepetanec, sprejema do 20. avgusta ponudbe za dobavo 80 kg parafinskega olja.

Pomorska obalska komanda v Splitu sprejema do 20. avgusta ponudbe za dobavo pisalnih miz, omaric, naslonjal in stolov.

Mornarska komanda v Šibeniku sprejema do 25. avgusta ponudbe za dobavo kavčukastih cevi in spoj.

Licitacije

Dne 16. avgusta bo v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo mesa ljubljanski garniziji za čas od 1. oktobra t. l. do 31. marca 1939.

Razpisane so naslednje licitacije za dobavo mesa za čas od 1. oktobra

bra t. l. do 31. marca 1939. za potrebe vojaštva, in sicer: dne 13. avgusta v Celju in Skofji Loki; dne 16. avgusta v Murski Soboti, Ljubljani in Slovenski Bistrici; dne 18. avgusta v Dolnji Lendavi, Mariboru, Bohinjski Beli in dne 20. avgusta v Ptuj, Novem mestu in Moštrani.

Dne 16. avgusta bo v intendanturi štaba sumadijske divizijske oblasti v Kragujevcu licitacija za dobavo 476.000 kg ovsa.

Dne 20. avgusta bo pri garnizijiški upravi v Mariboru licitacija za oddajo del za popravilo vojnega objekta vojašnice »Kralja Aleksandra I.« v Mariboru.

Dne 25. avgusta bo v računovodstvu Uprave Zavoda »Sarajevo« v Sarajevu pismena licitacija za dobavo 1.600 kg raznega usnja in kož. (Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani na vpogled.)

Zunanja trgovina

Narodna banka je izplačala dne 8. avgusta po italijanskem kliringu nakaznice do št. 15.380 z dne 9. aprila 1938.

Deviznih dovoljenj za uvoz blaga v Avstrijo ne izdaja od 1. avgusta dalje več devizna centrala na Dunaju, temveč posamezne podružnice urada »Überwachungsstelle«. Devizna dovoljenja morajo imeti pripombo: »Nur für das Land Österreich«.

Francoska gospodarska ministrstva so imenovala posebne mešane komisije z nalogo, da obiščejo glavna mesta balkanskih in srednjeevropskih držav ter prouče možnosti za poglobitev trgovinskih stikov Francije s temi državami.

Britansko-ameriška trgovinska pogajanja uspešno nadaljujejo ter bodo najbrž ugodno zaključena že ta mesec. Z novo pogodbo bo najbrž določeno tudi novo razmerje med funtom, dolarjem in frankom.

Izvoz italijanskih avtomobilov je zelo nazadovol. Lani je izvozila Italija v prvem polletju 17.444 voz v vrednosti 378,4 mil. lir, letos pa samo 9.751 voz v vrednosti 177,8 milijona lir.

Grška vlada je odredila, da smejo v bodoče grški trgovci potovati v tujino le enkrat na leto, da pa morajo v tem primeru dokazati, da bodo kupili v tujini za najmanj 50.000 drahem blaga ali pa za najmanj ta znesek izvozili blaga v tujino.

Poljska vlada je uvedla izvozne premije za pšenico, rž, oves in ječmen. Izvozna premija znaša 4 zlate za 100 kg. Za moko prve kakovosti se izvozna premija poveča na 7 zlotov, za moko druge kakovosti pa na 5,50 zlota.

Poljska je izvozila v 1. letošnjem polletju lesa 784.000 ton, proti 778.000 tonam v lanskem polletju. Izvoz obdelanega lesa se je zmanjšal za eno četrtino, izvoz okroglega lesa pa za polovico. Zelo pa je narastel izvoz jamskega lesa ter lesa za celulozo. Tudi izvoz železnih pragov se je dvignil.

Vrednost japonskega izvoza se je v juliju zvišala od 218 na 229 milijonov jen, vrednost uvoza pa je padla od 263 na 222 milijonov jen.

Trgovinska pogodba med sovjetsko Rusijo in USA je bila podaljšana za eno leto.

Nastanek in razvoj mest na Dolenjskem

II.

Lahka prehodnost naše zemlje in nje lega pred vrati Italije je seveda privlačila različna ljudstva v času njihovih velikih premikanj, služila pa zlasti v mirnejših obdobjih razvoju prometa in trgovine. Prastara trgovska pot je vodila skozi naše kraje od zgornjega Jadrana in severne Italije čez Kras in ob robu vzhodnih Alp ter dalje med Karpati in Sudeti v deželo jantarja ob Baltskem morju. In da so že v sivi davniini poznali vodno pot z vzhoda po Donavi, Savi in Ljubljani ter od tam dalje po suhem na Jadran, nam jasno kaže starogrška zgodba o junaku Jazonu in Argonavtih, ki so prebrodili vso dolgo pot od pravičnega Kolhida ob vzhodni obali Črnega morja pa do našega Napolita — Vrhniko in prehodili naš Kras do Timava v Tržaškem zalivu.

Tako je bila tudi **dolina Krke**, v zgornjem delu z lahkimi prehodi zvezana s Krasom in Ljubljansko kotlino, v spodnjem koncu si-

roko odprta v savske in donavske pokrajine, že v prazgodovinski dobi važna prometna vez med Podonavjem in zgornjim Jadranom. Spričujejo nam to mnogi sledovi prazgodovinskih naselij, ki kažejo obenem, da je bila Krška dolina že v najstarejši dobi dovolj gosto naseljena.

Rimske ceste na Dolenjskem

Med temi naselji so se vile tudi prvotne poti in jih vezale med seboj in kot si takratni prebivalci iz varnostnih ozirov niso postavljali svojih silišč toliko v ravninah in dolinah, temveč se umikali raje na višine, tako so tudi te poti tekale po hrbtih in rebrih ter se vzpenjale čez hribe, kot pa da bi vodile po tesnih in neposeljenih soteskah ali dnu ozkih dolin. Teh poti po načinu njih zidave seveda ne moremo primerjati z današnjimi cestami, saj so nastale gotovo šele po živahnejšem prometu s tovarno živino in bile zanj tudi namenjene, pač pa so vsaj nekatere od njih spremenili v prave ceste šele njih veliki mojstri — Rimljani.

Zakaj tudi v rimski dobi je ostal trgovski promet iz Vzhoda

in Severa usmerjen v sredozemske dežele, ki so slovele po svoji visoki razviti kovinski in drugi obrti, in od tod proti Severu in Vzhodu, v dežele jantarja in kožuhovine. Za izgraditev trdne mreže dobrih cest pa sta pri Rimljanih sodelovala seveda tudi strateški ozir in težnja, da na ta način čim tesneje privežejo na jedro države še tako odlegle province.

Čeprav so se proge trgovskih poti v raznih dobah bolj ali manj spreminjale, vendar se je **trgovina v zgodnjem srednjem veku** še vedno gibala po ostankih rimskih cest, ob katerih so nastajala po večini tudi nova srednjeveška tržišča. Zato je potrebno in za nastanek kasnejših dolenjskih mest važno označiti one rimske ceste, ki so preprezale Dolenjsko.

Izhodišče rimskih cest iz Italije proti vzhodu je bilo mesto **Aquileia**—Oglej, od koder je vodila glavna prometna žila čez Kras v Emono — Ljubljano. Tu se je odcepila ena izmed cest v smeri proti današnjemu Sisku (Siscia) in tekla mimo Višnje gore in Stične proti Trebnju, v čegar neposredni bližini je stal takrat Praetorium **Latobiorum**, nazvan tako po keltskem rodu Latobikov, ki je

prebival v Temeniško-Krški dolini. Pri današnjih Ponikvah se je cesta vzpela na pobočje pod gradom Hmeljnikom in od tam zdrknila mimo Ždinje vasi nižje h Krki in tekla ob njej po vedno bolj širokem Krškem polju, se približala Savi v mestu Neviodunum in od tod dalje vodila po Zasavju v Sisek in dalje proti današnjemu Beogradu, kjer je takrat stala trdnjava Singidunum.

Pri Trebnjem se je v eno stran od nje odcepila cesta v Mirenko dolino, v drugo pa proti Dobrnju in Ajdovcu, se po strmih rebrih spustila proti Krki in jo pri Straži nekje prekoračila ter prešla po Poljanski dolini in čez prelaz nad Semičem v Belo Krajino. Od Straže je bila po levem bregu Krke speljana pot ob vznožju Stražkih gor, tekla v bližini Prečne in mimo Grubelj za Krko in se priključila glavni cesti, morda nekje blizu Mačkovec. Seveda je imel tudi desni breg Krke svojo podolžno komunikacijo, ki je potekala približno od Vavte vasi ob vznožju Gorjancev mimo izliva Krke v Savo in dalje v Hrvatsko, ob njej pa je na Šentjernejskem polju bila naselbina Coucium na tleh današnjih Grubelj pri St. Jerneju.

Enako ko Krška dolina je bila s cestami preprežena tudi sosednja Bela Krajina. Ze omenjena cesta, ki se je nad Semičem spustila v globino, se je razcepila v treh smereh: **Ena** povprek mimo Gabra pri Semiču proti Gradacu, mimo znanih topilnic železa nad Podzemljem in šla mimo Metlike ter dalje po dolini Kolpe. **Druga** je vodila ob pobočju v smeri današnje železniške proge mimo Rožance, kjer so še ohranjeni ostanki svetišča boga Mitre, proti Crnomlju in dalje proti Bojancem in Kolpi, **tretja** pa je bila speljana od Semiča mimo Štrekljevca na pobočje Gorjancev ter preko njih v dolino Krke pri Kostanjevici.

Ob vseh navedenih cestah nam najdbe kažejo na večje ali manjše naselbine iz predrimske in rimske dobe, mitreji pri Rožancu tudi na važnejšo postojanko vojaškega značaja (kult vzhodnega, perzijskega božanstva Mitre so v Evropo zanesli in razširjali rimski legijonarji). Ceste same je ponekod še mogoče slediti, ali pa nam je spomin nanje ohranjen v krajevnih označbah »cesta«, »stara cesta«, »na cesti« in podobno, ki pa so danes bodisi poljska ali lediška imena ali imena naselij.

(Dalje prihodnjič.)

V nedeljo v Maribor!

Priprave za veliki narodni tabor prihodnjo nedeljo v Mariboru so v polnem razmahu. Dosedaj je prijavljenih že 16 posebnih vlakov. Samo rudarji iz Trboveljskih revirjev so prijaviili dva posebna vlaka. Vsi oni omahljivci in komodni ljudje, ki se še niso odločili, da v nedeljo sodelujejo pri veliki vseslovenski in jugoslovanski manifestaciji za naš Maribor, naj slede primeru trboveljskih rudarjev. Maribor sam pa je poskrbel, da bo vsem obiskovalcem Maribora res nekaj nudil. Nepozabno bo ostal vsem nedeljski narodni tabor v Mariboru v spominu. Še čez mnogo, mnogo let bodo ljudje s ponosom govorili, da so se tudi oni udeležili velikega dne v Mariboru. Nikomur ne bo v ponos, kdor bo manjkal v nedeljo v Mariboru.

Zato v nedeljo v Maribor, da vidj tudi tujina, da smo v velikih vprašanjih vedno vsi edini in složni!

Trgovinski register

Vpisale so se naslednje tvrdke: **Göttlich Ivan**, Janževa gora, občina Selnica ob Dravi. Trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki na malo in veliko ter z lesom. Imetnik: Ivan Göttlich, trgovec, Maribor.

Depa — Josip Črnigoi & Ko., parna pekarna in slaščičarna, Ljubljana. Javna trgovska družba. Družbeniki: Josip Črnigoi, posestnik in pekovski mojster, Črnigoi Mara, roj. Rudolf, žena pekovskega mojstra, oba v Ljubljani. Prokurist Rudolf Ivan. Družbo zastopajo oba družbenika in prokurist. **F. Eberle & Comp.** Ljubljana. Urarstvo. Javna trgovska družba. Družbenika: Friderik Eberle, lastnik tvrdke Jos. Eberle in Stanislav Kavčič, urarski obrtnik v Ljubljani. Družbo zastopa vsak družbenik samostojno.

Niklsbacher, družba z o. z. v Ljubljani. Obratni predmet: Trgovina z deželnimi pridelki, mlevskimi proizvodi in mešanim blagom na drobno in debelo — komisija in zastopstvo. Osnovna glavica v višini 200.000 din je vplačana v gotovini. Poslovodja Ferdo Niklsbacher star. Družbo zastopa poslovodja.

Sešek Alojzij in Marija, Ljubljana, trgovina s konfekcijo, manufakturim in modnim blagom, Ljubljana. — Javna trgovska družba. Družbenika: Sešek Alojzij in Sešek Marija, oba trgovca v Ljubljani. Družbo zastopa vsak družbenik samostojno.

Smrkolj, trgovska družba za nakup in prodajo deželnih pridelkov in mlevskih proizvodov. Ljubljana. Obratni predmet: Nakup in prodaja vseh vrst deželnih pridelkov, gozdnih sadežev, mlevskih izdelkov, krmil in gnojil, špecerijske in kolonialne robe ter komisija in zastopstvo. Osnovna glavica v višini 200.000 din je vplačana v gotovini. Poslovodja: Albin Smrkolj, trgovec v Ljubljani. Družbo zastopa poslovodja ali postavljeni prokurist.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri naslednjih firmah:

Bantan Josip, družba z o. z. Brnca pri Hrastniku. Vpišeta se poleg dosedanjega poslovodje Aleksandra Schalka, zasebnika iz Zagreba nova poslovodja Josip Neumann, direktor banke iz Zagreba in Vojislav Pisker, direktor banke iz Beograda. Družbo zastopata odslej kolektivno po dva poslovodji. Vzame se na znanje prenos deleža Josipine Schlak, roj. Schlager v nominalu 19.000 din in deleža Andje Nikodijević v nominalu 1000 din na »Bosansko industrijalno trgovačko banko d. d. iz Beograda.

Ivan Prešern, trgovina z usnjem. Sedež odslej v Kranju.

Centralna vinarna, d. d. v Ljubljani. Izbršje se član upravnega sveta Avgust Martinčič, vpiše pa se član upravnega sveta Jože Ovsenek, gimn. prof. v Ljubljani.

Hranilnica dravske banovine v Ljubljani. Izbršeta se člana upravnega sveta dr. Milan Vidmar in dr. Karel Kuhelj, vpišeta pa člana upravnega sveta Karel Kavka, stavbenik v Ljubljani in dr. Žvokelj, odvetnik v Kamniku.

»Jadran« avtobusno podjetje d. d. Ljubljana. Izbršje se: člana upravnega sveta Jenko Tjehomil in dr. Stanger Ulikse ter prokurist Zalmen Creitner, vpišejo pa se člani upravnega sveta: odvetnik dr. Korlević Milivoj s Sušaka, Ernest Ružinski, norveški konzul v Zagrebu in Artur Klein, ravnatelj d. d. »Autoput«, Sušak.

Jugoslovanske tekstilne tvornice Mautner d. d. Ljubljana. Izbršeta se člana upravnega sveta dr. Ernst Zucker in dr. Franc Rottenberg, vpiše pa se član upravnega sveta dr. Fiedl Hans, bančni ravnatelj na Dunaju.

Kalmus & Ogorelec, Ljubljana. Vpiše se Ivanu Ogorelcu podeljena posamezna prokura. Firmo za-

stopa edini lastnik Jaroslav Kalmus ali postavljeni prokurist.

Teodor Korn, Ljubljana. Odslej javna trgovska družba. Obratni predmet: kleparstvo in krovstvo ter izvrševanje raznih instalacij, centralnih kurjav in zračevalnih naprav ter vodovodnih in plinskih naprav. Družbeniki: Teodor Korn, star., kleparski in krovski mojster, Korn Teodor ml., klepar in krovec, Korn Henrik, instalater in inž. Korn Herman. Družbo zastopata po dva družbenika kolektivno.

Prometna banka, Ljubljana. Izbršje se član upravnega sveta Franc Peterca, vpiše pa Ivan Mesar, ravnatelj Jugoslovanske knjigarne ter dr. Franc Krže, ravnatelj, oba v Ljubljani.

Ludvik Franz in sinovi, Maribor. Zaznamuje se ustanovitev podružnice v Zagrebu.

Ludvik Franz in sinovi, Maribor. Prokura seje podelila dr. Jettmarju Ervinu in Josipu Pintariču, oba zasebna uradnika v Mariboru.

Franjo Matjašič, trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki ter trgovina s sadjem, Na Ranci.

Obratni predmet odslej: Trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki ter trgovina s sadjem na debelo in eksport.

»Vinaria« delniška družba vinarstvenikov, Ptuj. Po sklepu občnega zbora je družba stopila v likvidacijo. Likvidatorji: Franc Vidmar, ravnatelj Mestne hranilnice v Ptuj in dr. Ivan Fermevc, odvetnik v Ptuj.

Izbrisale so se naslednje tvrdke:

Franc Derenda, trgovina z mešanim blagom v Ljubljani.

A. Hafner, trgovina z lesom na drobno in debelo v Zg. Šiški.

Ivan Dobrnik, trgovina z deželnimi pridelki in sadjem ter izvozom istega, Bistrica pri Rušah.

Butkovič Franc, trgovina z mešanim blagom, Leskovec.

Ilija Predovič, prodaja mesa in špeha in trgovina z lesom, Ljubljana.

Fedor Fedorovič Jefimov, trgovina z lesom, Podlog.

Ivan Butkovič, trgovina z mešanim blagom, St. Janž.

Anton Žagar, trgovina z vinom na debelo. Žaga.

Nemški aviatik Bertram je izvršil svoj polet okoli sveta po rednih zračnih zvezah. Svoj polet je dovršil v 20 dneh in 21 urah.

Na italijanski križarki »Quartec«, ki je bila vsidrana v pristanišču Popenza na otoku Malorci, je eksplodiral kotel. 7 mornarjev je bilo ubitih, 30 pa ranjenih.

Tržna poročila

TRŽNE CENE V CELJU

dne 1. avgusta 1938.

Govedina: v mesnicah od 10 do 12 din, na trgu od 10—12, vampi 6, pljuča 6, jetra 10—12, ledvica 12, loj 6 din za kg.

Teletina: telečeje meso od 10 do 14 din, jetra 14, pljuča 12 din za kilogram.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa din 14 do 16, pljuč 8, jeter 12, glave 9, slanina 16, suhe slanice 18 do 20, masti 17 do 18, šunke 20, prekajenega mesa 14 do 18, prekajenih parkljev 9, prekajene glave 12, jezika 18.

Klobase: 1 kg krakovskih din 20, debrecinskih 18, hrenovk 20, safalad 20, posebnih 20, tlačenk 16, polsuhih kranjskih 24, suhih kranjskih 26, braunšviških 5 do 6, salami 45 do 50.

Perutnina: 1 piščanec din 10 do 16, kokoš 20 do 28, raca 15, domači zajec 5 do 15.

Ribe: 1 kg krapa din 14, postrv din 50.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka din 175 do 2, kisle smetane 10 do 12, 1 kg surovega masla 24 do 28, čajnega masla 30 do 36, masla 24, bohinskega sira 24 do 28, trapistovskega sira 16 do 28, sirčka 6, eno jajce 075.

Kruh: 1 kg belega kruha din 480, štruca v teži 42 dkg din 2, v teži 84 dkg din 4, 1 kg črnega kruha 420, štruca v teži 48 dkg din 2, v teži 96 dkg din 4, 1 kg polbelega kruha 440, štruca v teži 45 dkg din 2, žemlja mala 050, velika 1.

Sadje: 1 kg jabolk din 4 do 6, hrušk 6 do 8, marelic 8 do 10, breskev 6 do 10, orehov 10, luščenih orehov 36, sliv 4 do 6, suhih češpelj 9 do 12, suhih hrušk 7.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 00 na debelo din 375, na drobno 4, št. 0 na debelo 375, na drobno 4, št. 2 na debelo 350, na drobno 375, št. 4 na debelo 325, na drobno 350, št. 6 na debelo 275, na drobno 3, ržene enotne moke 3 do 350, pšenice enotne zdroba 450, koruznega zdroba 250 do 3, pšeninih otrobov 175 do 2, koruzne moke 2, ajdove moke 550 do 6, kaše 350, jesprenja 4 do 450, ovsenega riža din 7.

Zito: q pšenice din 200, rži 190, ječmena 190, ovsa 200, prosa 255, koruze 160, fižola 200 do 350, graha 1000, leče 800 do 1200.

Kurivo: q premoga, črni trboveljski din 34 do 36, zabukovski 32 do 34, rjavi 20, m³ trdih drv 90 do 100, 100 kg trdih drv 24, m³ mehkih drv 60 do 70, 100 kg mehkih drv 22.

Krma: q sladkega sena din 50, polsladkega sena 45, kislega sena 40, slame 30, prešana stane 5 din več.

Zelenjava in gobe: 1 kg solate din 4 do 5, zgodnjega zelja 1 do 2, kislega zelja 5, ohrovtja 250 do 3, karfijska 10, koleraba 025, 1 krožnik spinache 150, 1 kg paradižnikov 8, kumar 1 do 2, 1 kg kumaric za vkisovanje 4, graha v stročju 3, fižola v stročju 3, čebule 3 do 5, česna 9, krompirja 150.

Radio Ljubljana

Četrtek dne 11. avgusta. 12.00: Čajkovski op. 74 (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Venčki slovenskih narodnih (radijski orkester) — 14.00: Napovedi — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Mati Angelina in Brankovič — 19.50: 10 minut zabave (Fr. Lipah, član Nar. gled.) — 20.00: Romunske narodne pesmi (plošče) — 20.10: Slovensčina za Slovence (dr. Kolarič) — 20.30: Prenos promenade koncerta iz Rogaške Slatine. Dirigent: A. Neffat — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Slovenske narodne ob spremljevanju radijskega orkestra, poje Drago Zagar.

Petek dne 12. avgusta. 12.00: Slovenske pesmi (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Cimermanov šramel-kvartet — 14.00: Napovedi — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: O sedanjih nalogah univerze (dr. Karol Ozvald) — 19.50: Poročila o izseljenih — 20.00: Plošče — 20.10: Življenje vaškega otroka (gdc. Šorli Elza) — 20.30: Prenos simfonice koncerta iz Rogaške Slatine. Dirigent: A. Neffat — 22.00: Napovedi, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Letošnji ljubljanski velesejem Velik in raznovrsten spored

Letošnji ljubljanski jesenski velesejem se odpre dne 1. septembra in bo trajal do 12. septembra. Kakor druga leta bo tudi na letošnjem jesenskim velesjemu cela vrsta razstav in prireditev, da bo tudi 44. velesjemski prireditev, kar je letošnji jesenski velesejem nudil obilo zanimivosti ter tudi poučnega materiala. Pripravljalna dela so v polnem teku in nobene dvoma ni, da bo tudi letošnji jesenski velesejem nekaj izrednega.

To dokazuje tudi program kulturnih in gospodarskih razstav, ki bodo na letošnjem velesjemu. Od teh naj zlasti navedemo:

Mednarodna občna razstava fotografije in filma (ORFIF) (Zgodovina, uporabna in znanstvena fotografija, ljudska prosveta, tujski promet, literatura, razstava fotografske industrije).

III. medn. razstava umetniške fotografije. (500 avtorjev vseh kon-

tinentov iz 30 držav bo razstavilo svoje slike.)

Umetnostna razstava. Klub slovenskih neodvisnih likovnih umetnikov bo razstavil umetnine svojih članov.

I. Zvezna banovinska razstava vseh vrst malih živali in produktov: veterina, higiena, vzorne farme. Priredi Zveza društev rejcev malih živali.

Razstava koz in ovac od 4. do 8. septembra.

Zvezna razstava sivorjave goved združena s plemenskim sejmom; priredi Zveza selekcijskih organizacij za sivorjavo dolensko govedo dne 10. in 11. septembra.

Državna razstava plemenskih psos 1. in 2. septembra, ki bo ena največjih dosedaj v državi prirejenih razstav.

X. razstava Zveze gospodinj »Naši gostje«. Naloga in delo žene v tujkem prometu in družinskem

krogu. Praktična navodila.

Razstava industrijskih in obrtniških izdelkov. Pohoštvo in stanovanjska oprema, obrt, radio, živila, galanterija itd.

Ze ukoreninjeno tekmovalje harmonikarjev za prvenstvo Jugoslavije 1938/39. pa bo 11. septembra.

Ta program dokazuje, da bo tudi letošnji jesenski velesejem pester in da bo prišel vsak njegov obiskovalec na svoj način.

Zato smo tudi prepričani, da bo tudi letos velesejem dobro obiskan, saj vabi poleg vseh zanimivosti tudi polovična vožnja.

Posebno z dežele pričakujemo velik obisk, saj so jesenski velesjejni vedno v zelo veliki meri posvečeni dvigu našega kmetijstva, letošnji pa še prav posebno dvigu naše živinoreje. Tako bo tudi letošnji jesenski velesejem pomenil novo vzpodbudo za napredek našega gospodarstva.

Doma in po svetu

Ministrski predsednik dr. Stojadinović je končal svoje potovanje po našem Primorju.

Univ. prof. dr. Mihajlo Rostohar, ki je mnogo pripomogel k ustanovitvi ljubljanske univerze, je praznoval te dni svojo 60letnico. Zasluznemu znanstveniku tudi naše čestitke.

Svetovnoslavni ruski režiser in umetnik Stanislavski je umrl v Moskvi v starosti 75 let.

Prometni minister dr. Spaho si je v Sarajevu ogledal Dom strojevodij. Pri tej priliki so mu strojevodje povedali svoje želje in razložili svoje težave.

Prometno ministrstvo je razpisalo licitacijo za 2. del proge Črnomelj—Vrbovsko.

Avtomobilske ceste iz Zagreba proti Beogradu je dosedaj tlakovane in gotove 14km, kar je veljalo 21.400.000 din.

Zavod za preiskovanje in kontrolo kmetijskih strojev se bo ustanovil pri nas na podlagi pooblastila finančnega zakona. Načrt za organizacijo takšnega zavoda je izdelalo kmetijsko ministrstvo na podlagi podobnih zavodov v Nemčiji, Franciji in drugih državah.

Naše železnice bodo naročile v Nemčiji 30.000 ton premoga.

Carinski dohodki v tretji dekadi meseca julija so znašali 24,8 milijona dinarjev. Od 1. aprila do 31. julija so dali carinski dohodki skupno 348,4 milijona din, dočim so bili proračunani samo na 336,8 milijona din. Lani so bili carinski dohodki v istem času manjši za 18,4 milijona din ali za 5,62%.

Nameščenci društva »Hrvatski Radiša« v Zagrebu so začeli stavkovno gibanje, ker so bila njihova večletna prizadevanja, da se jim zboljšajo plače, zaman.

V Nišu je bil v nedeljo slovesno položen temeljni kamen za velik sanatorij, ki ga bo postavil Okrožni urad za zavarovanje delavcev. Sanatorij bo veljal okoli 10 milijonov dinarjev.

Pogajanja med uradnistvom zavarovalnic in onimi redkimi zavarovalnicami, ki še niso sklenile pogodbe z uradnistvom, so bila v Zagrebu kot popolnoma brezuspešna prebrgana.

Kruh v Ljubljani se je pocenil ter velja hlebec 88 dkg težkega belega kruha 4 din, 97 dkg polbelega 4 din in hlebec 103 dkg težkega črnega 4 din.

Mezdana gibanja so se začela v številnih obratih v Sloveniji. Povsod zahtevajo delavci zvišanje plač ter sklenitev kolektivne pogodbe.

Jugoslovanska trgovinska mornarica je imela ob koncu julija skupno 412.900 reg. ton. V mornarici je zaposlenih 32.760 mornarjev. Ladij za daljne vožnje je 61, ki imajo 318.626 ton.

Prostovoljna zbirka za obrambni fond Češkoslovaške je dala že nad 426 milijonov Kč.

Bat'a v Avstriji je moral svoje podjetje likvidirati. Bat'a v Avstriji ni izdeloval čevljev, temveč jih je uvažal iz Češkoslovaške.

Ameriško finančno ministrstvo ceni dohodke ameriških farmerjev v prvi polovici letošnjega leta na 3341 milijonov dolarjev, kar je za približno pol milijarde dolarjev manj, kakor so znašali ti dohodki v istem času lani.

Tvrdke,

ki žele razstaviti na letošnjem jesenskem velesjemu v Ljubljani in ki se še niso prijavile, naj upravi Ljubljanskega velesejma nemudoma pošljejo svoje prijave. **Prijavni rok poteče 15. avgusta**, razstavnega prostora je pa le še prav malo na razpolago. Letošnji jesenski velesejem bo od 1. do 12. septembra.

Pa tudi za zdrave

je Rogaška slatina neprecenljiva za ohranitev zdravja. Tudi Vam bo Vaš organizem poplačal z večjo odpornostjo, če namesto druge pijete Rogaško slatino!